

Vidění očima víry

2. Král. 6, 8 – 23, zvl. verše 15 - 17

Sestry a bratři, nedávno jsem si s vámi při bohoslužbách připomínala zvláštní způsob povolání nástupce proroka Elijáše – Eliši. Možná si vzpomenete na přehozený Eliášův prorocký plášť, a Elišovu oběť, ve které spálil všechno, co souviselo s jeho dosavadní prací a životem. Při loučení s Eliášem si přál dvojnásobnou moc ducha, který měl jeho učitel. A řada příběhů jeho života, jak je zaznamenal autor 2. knihy Královské, svědčí o tom, že Pán Bůh jeho přání vyslyšel.

Dnešní biblický oddíl je jedním z řady Elišových výjimečných příběhů. Je to příběh o lidské nenávisti, o strachu a bezmoci, ale také o moci modlitby a především o moci Boží. Nezanedbatelnou roli v něm hraje i jeden z nejdůležitějších lidských smyslů – zrak. Jeho důležitost si dobře uvědomujeme a tak se snažíme o něj pečovat a chránit si ho. Vždyť přes všechny nejmodernější technické pomůcky znamená ztráta zraku nebo jeho výrazné oslabení vždycky vážný životní handicap.

Existuje ale ještě jiný způsob vidění. V knížce A. de Saint- Exupéryho vysvětluje liška Malému princovi, že *„Správně vidíme jediné srdcem. Co je důležité, je očím neviditelné.“* Lidé vidící srdcem, vidí hlouběji. Objeví vnitřní krásu člověka tam, kde pohled očí nezaujme krásou zevnějšku. Objeví cenu a hodnotu povolání a poslání, která neposkytují žádné viditelné výhody a zisky. Objeví důležitost takových věcí a způsobů pomoci, které jiné nechávají zcela lhostejnými.

Bible však jde ještě dál. V jejím svědectví **původní smysl vidění ustupuje smyslu duchovnímu**, vztahu označujícím bezprostřední blízkost mezi Bohem a člověkem, člověkem a Bohem. Bůh nehledí na to, co je před očima, ale **hledí k srdci**, poznává jednotlivce i lidská společenství v pravé skutečnosti a hloubce. Člověk Boha pro jeho svatost a svou hříšnost vidět nemůže. Biblický výraz „vidění Boha“ je proto spíše obrazem, **názvem pro setkání s Bohem**, pro Boží zjevení, při kterém nejde o zrakové vnímání, nýbrž o **poznání Boží vůle**. Pro zjevení této Boží vůle Pán Bůh **otevřít svým Duchem vnitřní zrak člověka, aby mohl uvidět a poznávat jeho jednání**, jeho napomenutí i soudy, ale také jeho pomoc i záchranu.

Starozákonní proroci, zvláště obdaření tímto darem vnitřního vidění, byli proto často nazýváni „vidoucími“. Patřil k nim i Eliáš. Četli jsme o tom, jak svými radami pomohl izraelskému králi vždycky překazit plány jeho útočného aramejského protivníka, který se domníval, že má zrádce ve vlastních řadách. Když zjistil, že je to Eliáš, rozhodl se jej umlčet. A jeho **strachem ovládnuté oči vojáka nevidí** jiné řešení, než poslat proti němu silný oddíl vojska. Jediný člověk pro něj představuje sílu vojenské jednotky.

Dramatický popis zkušenosti Elišova sluhy, který časně ráno vychází ven z domu a vidí před sebou město obklíčené vojskem s koni a vozy, ve mně, vzhledem k blížícímu se smutnému srpnovému výročí, vyvolává dodnes živou vzpomínku na ranní cestu do práce 21.8.1968, při které jsem se překvapeně i bezmocně dívala na mostě přes Bystřičku do namířené hlavně ruského tanku. em se cítila být stejnou kořistí jako bezmocný vrabec v zubech kočky, která mi se svým úlovkem přeběhla přes cestu. Moje úzkostná modlitba se v té chvíli velmi podobala slovům Elišova sluhy: *“Běda, můj pane, co teď budeme dělat?”* Otázka plná nejistoty, bezradnosti. Zaznívá všude tam, kde sevření nenadálou životní změnou poznamená náš vnitřní zrak základem strachu a nejistoty.

Elišův služebník tuto otázku adresuje svému pánu. Eliáš ale zůstal klidný. Vidí situaci jinými očima, **očima víry**. Důvěřuje v Boží pomoc a záchranu. A tak ujišťuje svého pomocníka: *„Neboj se, protože s námi je jich více než s nimi.“* Jeho „neboj se“ ale není takové chlácholivé utěšování ve stylu „neboj se, to bude v pořádku, to se vyřeší.“ Za Elišovým „Neboj se“ následuje totiž **zdůvodnění**: *„ Neboj se, protože s námi je jich více než s nimi.“* **To otevírá jinou perspektivu**. Eliáš chce obrátit služebníkův ustrašený pohled jinam, chce, aby se mohl podívat se na neutěšenou realitu jiným způsobem. Zároveň si však

uvědomuje, že jeho sluha potřebuje **víc, než jen jeho slovní ujištění a povzbuzení, že potřebuje prožít a uvidět to, co on. A tak se modlí: „Hospodine, otevři mu prosím oči, aby viděl!“** Já sám na to nestačím, ale ty můžeš otevřít jeho oči a představit mu jiný obraz.

Elíšova modlitba je vyslyšena. Hospodin jeho sluhovi odkryl neviditelné skutečnosti, dal mu nahlédnout do jiného světa. Otevřel mu oči pro jiný pohled - pro vojsko Boží, Boží anděly, **pro Boží zastání, pro Boží účast**. Nedošlo však ke střetu lidských a Božích bojovníků, jak si to možná v té chvíli představoval. Boží cesty jsou docela jiné, než naše představy. Boj tentokrát zůstal na rovině vidění. Tentýž Bůh, který otvírá lidské oči, má také moc je ranit zaslepeností. Zaslepení Aramejci, ti, kteří si byli jisti svou vojenskou převahou nad jedním prorokem, najednou otevřeli oči uprostřed Božího lidu, uprostřed nepřátel. Dostali najíst a mohli se pokojně vrátit domů. To je zpráva o tom, jak jedná Bůh. On otvírá oči člověka a tím i jeho mysl pro řešení situace, pro to, jak se zachovat.

Tento zvláštní starý příběh má své poselství i pro nás. Vždyť i my se také často ocitáme v situaci Elíšova služebníka: **obklíčení okolnostmi, které jsou silnější než my**. Kolikrát jsme již v životě byli bezradní, neviděli žádné řešení, kolikrát jsme se cítili ohroženi. Kolikrát nám Pán Bůh posílal své Elíši, kterým jsme mohli svěřit svůj strach a své otázky, kteří nás povzbudili svou přítomností i konkrétní pomocí, radou, rozhovorem. Kteří nás podepírali nás svými modlitbami, a svojí životní zkušeností víry dosvědčovali: Neboj se, **nejsi v tom sám (sama)**. Nejsi odkázán jen na sebe, na své zklamání, na svou úzkost a strach, ani na svou chytrost a sebejistotu. Můžeš svoji situaci uvidět jinýma očima, **očima otevřenýma vírou**. Ten, kdo tuto proměnu způsobí, je **Hospodin, Stvořitel a Pán světa a lidských životů**. I toho tvého. Obrát se na něho s důvěrou. Jsi dítětem nebeského Otce, který ví o každém vlasu na tvé hlavě. **Jsi chráněn neviditelnou Boží mocí**.

Díky Bohu za všechny situace, kdy se nám takto otevřely oči, ustrašená mysl se uklidnila a my jsme poznali, že náš Pán je blízko a že se bát nemusíme. Jak moc potřebujeme tuto zkušenost prožívat vždycky znovu!

Bible, zvláště žalmů, vyjadřují Boží moc a sílu často vojenskými termíny: Žalmista vyznává „*Hospodinův anděl se položí táborem kolem těch, kteří se bojí Boha, a bude je bránit.* (Kral.: *vojensky se klade Hospodinův anděl kolem těch, kdo se ho bojí, a zastává jich*“). A na jiném místě: „*Kdo to je Král slávy? Hospodin, mocný bohatýr, Hospodin, bohatýr v boji.*“ (Kral.: *udatný válečník*).

Jednou ale tento válečník odmítl bojovat, i když se jednalo o jeho jediného Syna. Od smrti na kříži ho nezachránily legie andělů. Jeho výčitka „*Bože můj, Bože můj, proč jsi mně opustil?*“, zazněla z golgatského kříže proto, abychom my už nikdy, ani v největším sevření života, dokonce ani tváří v tvář smrti, nemuseli být sami

Hospodin, udatný válečník, má i své vojsko. Nemusí to být zástup nadpozemských bojovníků, jsou to i andělé v lidské podobě. Nejsme sami. Je kolem nás řada lidí vidících srdcem, připravených k pomoci. Díky Bohu za ně. Ale žijeme i ve společenství bratří a sester. Je tu jejich slovo, jejich rada, jejich napomenutí, jejich příklad, jejich modlitby. Žijeme také v obecenství povšechné církve Kristovy. A to už je pěkný zástup bojovníků. A co teprve když se k nim přidají všichni ti, kteří už patří k církvi zvítězilé, ti kteří už svůj boj víry dobojovali až do vítězného konce! Naši rodiče, prarodiče, kazatelé, předkové víry sahající až k abrahamovské tradici. Svědectví jejich životů, jejich zápasy, jejich modlitby, jsou i kolem nás jako hradba, jako štít.

Na začátku jsme si připomínali, že zdravé oči jsou vzácný dar. Člověk si je chrání, správné vidění upravuje brýlemi, čočkami i nejsložitějšími chirurgickými zákroky. Věnujeme stejnou pozornost a péči také našemu vnitřnímu zraku? A usilujeme a prosíme jako Elíša o to, aby jím byly otevřeny i oči mnohých kolem nás? Anonymní autor tento vnitřní způsob vidění charakterizoval takto: „**Oči, které se dívají naději, vidí dále. Oči, které se dívají láskou, vidí hlouběji. Oči, které se dívají vírou, vidí všecko v jiném světle.**“

Kéž tento pohled na život i svět kolem nás, pohled nezávislý na zrakové ostrosti a síle dioptrií, prozařuje naše všední dny výhledem k všemohoucímu Bohu, kterého pro Pána Ježíše Krista smíme nazývat svým Otcem.